

آیا روسیه موفق به دور کردن آمریکا از خاورمیانه می‌شود؟

دوستی روسیه و خاورمیانه

از شروع جنگ اوکراین تاکنون روسیه بحرانی جدی در مقبولیت بین‌المللی پیدا کرد؛ به ویژه در جهان غرب که تا قبل از آن نیز از محبوبیت بالایی برخوردار نبود. در ماه‌های ابتدایی جنگ روسیه تنها به نظر می‌رسید به جز ایران و بلاروس و تا حدی هند و پاکستان بقیه کشورها به صورت قاطع این حمله را محکوم کنند. اما اکنون شرایط کمی فرق کرده است و تحرکات و ارتباطات روسیه با کشورهای خاورمیانه جدی‌تر شده است. در بیستمین مجمع دوحه که در سال ۲۰۲۲ برگزار شد، زلنسکی سعی کرد تا با مانور بر روی اقلیت مسلمان اوکراین توجه اعراب را به خود جلب کند. اما اکنون در بیست و یکمین دوره مجمع، لاوروف، وزیر خارجه روسیه، در مجمع سخنرانی می‌کند و به خوبی تمرکز را از جنگ اوکراین بر جنگ غزه منتقل می‌کند. آن چیزی که ورق را برای روسیه عوض کرده است، چیزی جز جنگ غزه نیست. اکنون با توجه به وحشی‌گری و نسل‌کشی اسرائیل، افکار عمومی دنیا با دقت موضوع‌گیری دولت‌های مختلف را رصد می‌کنند و غرب از این جهت دچار یک رسوایی اخلاقی از منظر دنیا شده است. روسیه اما نه تنها علیه خشونت اسرائیل موضع گرفته است، بلکه حماس را نیز به رسمیت شناخته است. از آن سو اما زلنسکی بدون وقفه حماس را شدیداً محکوم کرده است. جنگ غزه به جایی برای نبرد رسانه‌ای و نرم روسیه و اوکراین تبدیل شده است. این البته اولین بار نیست که روسیه و اسرائیل با یکدیگر دچار چالش می‌شوند. در این سال‌ها روسیه همواره با این چالش مواجه بوده که روابط خود را با ایران و اسرائیل تنظیم کند. در این سال‌ها روسیه در کنار همکاری با ایران در سوریه و نبرد با غرب همواره با اسرائیل، به ویژه در دوران بنیامین نتانیاهاو، نیز همکاری‌هایی داشته است. روس‌ها علاوه بر همکاری با سپاه قدس در سوریه، با اسرائیل نیز در حمله به نیروهای سپاه پاسداران و محور مقاومت در سوریه همکاری‌هایی داشته‌اند.

بن زاید و محمد بن سلمان به واشنگتن بوده که سیاست مستقل خود را مخبره کنند و این را به دنیا القا کنند که تنها به سمت قدرت غربی متمایل نشده‌اند و همچنان استقلال خود را در برابر ایالات متحده حفظ کرده‌اند. در طی این سال‌ها کشورهای حاشیه خلیج فارس به این سمت رفته‌اند تا به جای متحد صرف غرب بودن پلی میان قدرت‌ها باشند و به اصطلاح موازنه مثبت بین قدرت‌ها ایجاد کنند. بن زاید و بن سلمان نمی‌توانند و یا نمی‌خواهند که روسیه را جایگزین آمریکا در زمینه همکاری‌های امنیتی و ضمانت‌های امنیتی کنند؛ اما رابطه با روسیه را هم برای اعلام خودمختاری به آمریکا و هم برای همکاری‌های اقتصادی نیاز دارند. در گفت‌وگویی که پوتین و بن سلمان با یکدیگر داشتند بر اهمیت گفت‌وگو و همکاری برای تضمین ثبات و پیشرفت تأکید کردند. رئیس‌جمهور روسیه با بیان اینکه روابط کشورش با عربستان سعودی «به سطحی رسیده است که قبلاً هرگز ندیده بود»، تأکید کرد که «تبادل اطلاعات و ارزیابی از آنچه در منطقه می‌گذرد بسیار مهم است». بن سلمان با بیان اینکه همکاری ریاض با مسکو باعث تقویت

اکنون اما بازی روسیه در غرب آسیا دچار تغییراتی جدی شده است. رابطه با رژیم صهیونیستی خدشه‌دار و رابطه با کشورهای عربی نسبت به شروع جنگ اوکراین بهتر شده است. پوتین از ابتدا مقصر جنگ غزه را آمریکا معرفی کرده است و می‌خواهد این را به کشورهای غرب آسیا القا کند که در بحبوحه جنگ غزه، آمریکا با اسرائیل تفاوت دارد و این‌گونه دل آن‌ها را بدست بیاورد و باعث نزدیکی بیشتر کشورهای عربی خلیج فارس به ویژه امارات و عربستان به روسیه شده است.

← استقبال باشکوه

نمود این را در سفر پوتین به امارت متحده عربی و عربستان سعودی در ماه دسامبر به وضوح می‌توان دید. استقبالی که این دو کشور از رئیس‌جمهور روسیه کرده‌اند به شدت پر زرق و برق بوده و تعجب بسیاری را برانگیخته است. این در واقع پیام محمد

ایالات متحده همواره به اعراب فشار آورده است که روابط خود با روسیه را قطع کنند اما آن‌ها ارتباط با روسیه را در راستای منافع ملی بلندمدت خود می‌بینند